

UZASADNIENIE

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie w miarę możliwości właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L 206 z dnia 22.7.1992, z późn. zm.), zwanej dalej: „dyrektywą siedliskową”. Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.) - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”. Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan ten może być zmieniony, wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gołobórz PLH140028 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 2532).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach; odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych w zakresie celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych oraz opracowania przyrodniczego pn.: Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036” - Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie (2021 r.)

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	2330 Wydmę śródlądową z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 10,9 ha powierzchni siedliska, w tym 8,5 ha płatów głównych (stan właściwy – FV)	Podczas badań prowadzonych w 2013 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji planu zadań ochronnych pod względem fitosocjologicznym siedlisko 2330 stanowiły murawy szczotlichowe <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> . Specyficzny wygląd tym luźnym, ubogim gatunkowo murawom nadawały niskie, ciepłolubne i sucholubne, kępkowe trawy, wśród których dominowała szczotlicza siwa. Pomiedzy kępami traw rosły drobne rośliny jednoroczne (m.in. sporek wiosenny). Oprócz tego spotkać tu było można byliny, do których należały: czerwiec trwałe i jasioniec piaskowy. Późniejsze stadia rozwojowe muraw cechowała obecność macierzanki piaskowej oraz traw: kostrzew – owczej i czerwonej oraz mietlicy pospolitej. Wykształciła się tu również warstwa mszysta, której brak w stadiach inicjalnych, z dominującym płonnikiem włosistym. W 2021 r. potwierdzono występowanie siedliska w obszarze. Siedlisko 2330 obejmuje luźne murawy napiaskowe, wykształcające się na ubogich, piaszczystych siedliskach śródlądowych wydm. Aktywne procesy eoliczne czyli m.in. przewiewanie piasku z miejsca na miejsce powodują, że na terenie wydmy utrzymuje się tylko najbardziej odporna roślinność. Najczęściej jest to szczotlicza siwa, miejscami z towarzyszącymi jej mszakami:
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 2 gatunków charakterystycznych (stan niezadawalający – U1).	
		Ekspansja podrostu drzew i krzewów	Utrzymanie występowania nie więcej niż 60% podrostu drzew i krzewów (stan niezadawalający – U1).	
		Gatunki ekspansywne	Utrzymanie występowania nie więcej niż 10% pokrycia gatunków ekspansywnych (stan niezadawalający – U1).	
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie występowania nie więcej niż 1 obcego gatunku inwazyjnego, z pokryciem do 5% (stan niezadawalający – U1).	
		Występowanie procesów eolicznych	Utrzymanie występowania śladów procesów eolicznych, dopuszcza się ślady dawnych procesów (stan niezadawalający – U1).	
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko	Utrzymanie występowania minimum 10% powierzchni zajętej przez siedlisko w obrębie powierzchni poddanej badaniu (stan niezadawalający – U1).	
		Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej	Utrzymanie występowania maksymalnie 3 gatunków charakterystycznych murawy kserotermicznej/ wrzosowiska (stan niezadawalający – U1).	
		Inne zniekształcenia	Utrzymanie występowania nielicznych zniekształceń - nieliczne drogi, śladowa skała eksploatacji piasku, średnie zaśmiecenie (stan niezadawalający – U1).	
		Powierzchnia siedliska na stanowisku	Utrzymanie braku mierzalnych zmian powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	

				<p> płonnikiem włosistym, szroniakiem siwym oraz porostami, głównie z rodzaju chrobotek <i>Cladonia</i>. Ocena parametru „powierzchnia siedliska” w skali obszaru jest właściwa (FV). Większość powierzchni siedliska (2 z 3 stanowisk) otrzymała ogólną ocenę parametru U1 (stan niezadowolający), w związku z tym ogólna ocena parametru „specyficzna struktura i funkcje” siedliska w obszarze też wynosi U1. Tym samym w procedowanej zmianie zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych celem ochrony jest utrzymanie płatów siedliska na powierzchni ok. 10 ha (z czego 8,5 ha stanowią płaty główne). Ponadto celem ochrony siedliska jest utrzymanie wartości wskaźników parametru struktury i funkcji na poziomie minimum nie pogorszonym, niezadowolającym (U1). Z uwagi na charakterystykę siedliska i jego lokalne uwarunkowania nie jest możliwa poprawa stanu zachowania siedliska (podjęcie działań ochronnych nie daje m.in. pewności zwiększenia udziału gatunków charakterystycznych czy też skutecznego ograniczenia gatunków ekspansywnych). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Na podstawie posiadanej wiedzy cele wydają się realne do osiągnięcia. Cele ochrony ustalono na podstawie dokumentacji pzo oraz opracowania pn.: „Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036” - Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. w Warszawie T. Figarski, M. Szczygielski, M. Gałczyński, M. Kurek, D. Kutera, P. Ługowski (2021 r.) </p>
--	--	--	--	---

2	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno- Arctostaphylon</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 0,93 ha powierzchni siedliska oraz uzupełnienie wiedzy w tym zakresie (stan niezadawalający – U1).	Według dokumentacji pzo, w obrębie obszaru występują kadłubowe wrzosowiska janowcowe <i>Calluno-Genistetum</i> cechujące się wyraźnie dwuwarstwową strukturą. W wyższej warstwie dominują krzewinki wrzosu zwyczajnego <i>Calluna vulgaris</i> . Drugą warstwę budują niskie pokrojowo rośliny, takie jak: jastrzębiec kosmaczek <i>Hieracium pilosella</i> , mietlica pospolita <i>Agrostis capillaris</i> , żarnowiec miotłasty <i>Sarothamnus scoparius</i> , nawłóć pospolita <i>Solidago virgaurea</i> i turzyca wrzosowiskowa <i>Carex ericetorum</i> . W większości płatów znaczny udział mają drzewa: sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> i brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i> , co jest przejawem zaawansowanego procesu sukcesji. Wysokość wrzosowisk w najlepiej zachowanych płatach waha się od 20 do 40 cm, przy zwarciu dochodzącym do 90%. Siedlisko dawniej, w wyniku pożarzystk będących następstwem czynnego poligonu i manewrów wojsk zmechanizowanych zajmowało duże powierzchnie. W wyniku zaprzestania działań wojskowych, wrzosowiska ulegają silnemu zarastaniu przez podrost sosny i brzozy. Wyniki monitoringu prowadzonego w 2021 r. wskazują, że wrzosowiska na terenie obszaru są dość kadłubowo wykształcone – w niektórych płatach obecność wrzosu jest niewielka a dominują już inne gatunki, np. kostrzewa owcza <i>Festuca ovina</i> , mietlica pospolita <i>Agrostis capillaris</i> , czy bliźniczka psia trawka <i>Nardus stricta</i> . Potwierdzono jedynie kilka płatów siedliska, w tym jeden, w którym obecność wrzosu była na tyle duża, że można je było uznać za w miarę dobrze zachowane siedlisko. Poza wrzosem z istotnym udziałem występowała także szczotlicha siwa <i>Corynephorus canescens</i> oraz warstwa mszysto-porostowa, reprezentowana przez chrobotka reniferowego <i>Cladonia rangiferina</i> i szroniaka
		Pokrycie wrzosu zwyczajnego (ewentualnie łącznie wrzosu i mącznicy)	Utrzymanie udziału wrzosu zwyczajnego (ewentualnie wrzosu i mącznicy) na poziomie minimum 25 % (stan zły –U2).	
		Pokrycie traw	Utrzymanie udziału traw na poziomie nie większym niż 30% (stan niezadawalający – U1).	
		Zarośnięcie przez drzewa	Utrzymanie udziału drzew na poziomie nie większym niż 30% (stan niezadawalający – U1).	
		Gatunki obce geograficznie	Utrzymanie braku występowania gatunków obcych geograficznie (stan właściwy – FV).	
		Ekspansywne gatunki rodzime	Utrzymanie niewielkiego udziału ekspansywnych gatunków rodzimych, na poziomie nieprzekraczającym 10% (stan niezadawalający – U1).	
		Struktura populacji kluczowych gatunków	Utrzymanie występowania wszystkich faz rozwojowych, przy jednoczesnej skąpej reprezentacji osobników juwenilnych (stan niezadawalający – U1).	
		Inne zniekształcenia (zaśmiecanie)	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do eliminacji występowania zniekształceń (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).	

				<p>siwego <i>Niphotrichum canescens</i>. Stan siedliska oceniony został jak zły. O złej ocenie parametru struktura i funkcja zdecydował w zasadzie jeden, ale najważniejszy wskaźnik: „pokrycie wrzосу” oceniony na U2. Nawet w najlepiej zachowanym płacie siedliska pokrycie wrzосу nie jest duże (pokrycie 3 wg skali <i>Braun-Blanqueta</i>). Obecność wrzосу jest warunkiem <i>sine qua non</i> identyfikacji siedliska i oceny jego stanu jako właściwy. Pozostałe wskaźniki zazwyczaj otrzymywały ocenę U1. Siedlisko jest zniekształcone przez zarastanie trawami różnych gatunków, stwierdzono także takie niepożądane gatunki jak trzcinnik piaskowy <i>Calamagrostis epigeios</i>. W mniejszym stopniu płaty siedliska zarastają roślinnością drzewiastą, jeśli już, to są to często jałowce, których zgrupowania zostały uznane za siedlisko 5130. Zgodnie z SDF (Standardowym Formularzu Danych) oraz dokumentacją pzo powierzchnia siedliska zajmuje 0,93 ha, wg danych z 2021 r. natomiast 0,30 ha. Z uwagi na uwarunkowania lokalne siedliska wydaje się, że nie ma możliwości zwiększenia jego powierzchni, niemniej ostateczną powierzchnię siedliska potwierdzą działania z zakresu kolejnego monitoringu siedliska. Z tego też względu na tym etapie odstąpiono od dokonywania zmian w SDF. Z uwagi na charakterystykę siedliska, jego strukturę i lokalne uwarunkowania nie jest możliwa poprawa stanu zachowania siedliska (podjęcie działań ochronnych nie daje m.in. pewności zwiększenia pokrycia wrzosem płatu siedliska). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Na podstawie posiadanej wiedzy cele wydają się realne do osiągnięcia. Cele ochrony ustalono na podstawie dokumentacji pzo oraz</p>
--	--	--	--	--

				<p>opracowania pn.: „Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036” - Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. w Warszawie T. Figarski, M. Szczygielski, M. Gałczyński, M. Kurek, D. Kutera, P. Ługowski (2021 r.).</p> <p>Odstąpiono od definiowania celów dla wskaźnika „Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska” z uwagi na brak danych.</p>
3	5130 Formacje z jałowcem pospolitym (<i>Juniperus communis</i>) na wrzosowiskach lub nawapiennych murawach	<p>Powierzchnia siedliska</p> <p>Gatunki krzewów</p> <p>Wysokość krzewów</p> <p>Zwarcie krzewów</p> <p>Struktura przestrzenna płatów zarośli</p> <p>Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys.)</p> <p>Gatunki charakterystyczne</p> <p>Gatunki ekspansywnych roślin zielnych</p> <p>Odnowienie krzewów</p> <p>Obce gatunki inwazyjne</p>	<p>Utrzymanie 4 ha powierzchni siedliska oraz uzupełnienie stanu wiedzy w tym zakresie (stan niezadowolający – U1).</p> <p>Utrzymanie udziału <i>Juniperus communis</i> na poziomie 65% (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie wysokości krzewów na poziomie > 0,8 m (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie zwarcia krzewów na poziomie 20-80% (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie co najmniej 6 dużych kęp jałowców w obrębie płatów i kilka mniejszych (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie występowania zwarcia gatunków drzewiastych średnio na poziomie < 20% (stan niezadowolający – U1).</p> <p>Utrzymanie minimum niewielkiego udziału gatunków typowych dla <i>Calluno-Ulicetalia - Deschampsia flexuosa</i> 1% <i>Nardus stricta</i> 1% (stan zły – U2).</p> <p>Utrzymanie braku występowania ekspansywnych roślin zielnych (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie występowania odnowienia krzewów (stan niezadowolający – U1).</p> <p>Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzającą do eliminacji lub ograniczenia występowania obcych gatunków inwazyjnych (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).</p>	<p>Według danych dokumentacji pzo zarośla jałowca rozwijające się na murawach napiaskowych, zgodnie z <i>Innterpretation Manual</i>, nie są zaliczane do siedliska 5130. Pojawia się jednak problem z klasyfikacją płatów, zlokalizowanych na murawach napiaskowych, posiadających znaczny udział wrzosu i tym samym nawiązujących do zbiorowisk wrzosowiskowych z rzędu <i>Calluno-Ulicetalia</i>. (Perzanowska 2012). Tego typu przypadek dotyczy zarośli jałowcowych w obszarze Gołobórz. Struktura przestrzenna płatów jest różnicowana. Występują tu zarówno zwarte zarośla, mniejsze lub większe kępy jak również pojedyncze jałowce. Wysokość najwyższych krzewów dochodzi do ok. 3,5-4 m wysokości. Wiele płatów wykazuje typowe dla procesów sukcesyjnych muraw psammofilnych (Faliński 2001) Występują tu wszystkie fazy sukcesji: rozrastanie się krzewów jałowca, rozrywanie darni, odślanianie gleby i tworzenie wolnej niszy, wykształcanie się i łączenie oszyjków wokół krzewów jałowca, akumulacja i dekompozycja igliwia, izolacja podnóża macierzystego krzewu przez młode jałowce, zamieranie starych osobników. Zgodnie z</p>

				<p>wynikami badań monitoringowych przeprowadzonych w 2021 r. fizjonomicznie bardzo ładne płaty jałowczysk wykształciły się na murawach napiaskowych ze związku <i>Corynephorion canescentis</i>, więc wg <i>Interpretation Manual</i> a także metodyki monitoringu siedliskiem 5130 nie są. Sytuację utrudnia fakt, że część płatów jałowczysk faktycznie przestrzennie kontaktuje się z niewielkimi płatami wrzosowisk, jednak same jałowczyska najczęściej występują na siedlisku murawy napiaskowej, o czym świadczy zestaw gatunków runa np. szczotlicha siwa <i>Corynephorus canescens</i>, jasioniec piaskowy <i>Jasione montana</i>, szroniak siwy <i>Niphotrichum canescens</i> czy zęboróg purpurowy <i>Ceratodon purpureus</i>. Największe płaty jałowczysk występują w obrębie dużego, 8,5 ha płatu murawy napiaskowej 2330. Zdecydowana większość wskaźników opisujących stan siedliska wypada bardzo dobrze (oceny FV). Powierzchnia płatów krzewów na stanowisku jest duża, skład gatunkowy kęp krzewów właściwy i z dominacją jałowca, wysokość i zwarcie krzewów jałowca w kępach duże a struktura przestrzenna właściwa. Nie odnaleziono także ekspansywnych gatunków roślin zielnych w obrębie stanowisk. Siedlisko wykazuje jednak pewne zniekształcenie pod względem występowania gatunków drzewiastych. W zależności od płatu stopień zarastania jest nieco większy lub mniejszy, choć w obu przypadkach udział drzew (głównie sosny pospolitej, w mniejszym stopniu osiki i brzozy) pozwolił na nadanie oceny U1. Podobną ocenę uzyskało siedlisko pod względem ilości odnawiających się krzewów jałowców. Liczba młodych osobników nie była duża co przy widocznych objawach starzenia się kęp może decydować o ich</p>
--	--	--	--	--

				<p>przyszłości. Obniżoną ocenę uzyskano także pod względem obecności obcych gatunków inwazyjnych stwierdzając sporadyczne występowanie czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i>, nawłoci olbrzymiej <i>Solidago gigantea</i>, oraz konyzy kanadyjskiej <i>Conyza canadensis</i>. O tym co ostatecznie wpłynęło na zbiorczą ocenę U2 parametru struktura i funkcja siedliska, jest skład florystyczny runa w ramach kęp jałowców i szerzej na powierzchni badawczej. Wskaźnikiem kardynalnym jest obecność gatunków charakterystycznych dla wrzosowisk. Wskaźnik ten w zamyśle ma ograniczyć możliwość klasyfikowania jako siedlisko 5130, lub obniżyć ocenę tych jałowczysk, które nie są powiązane z wrzosowiskami. Tak też stało się w tym przypadku. Lista stwierdzonych gatunków charakterystycznych wrzosowisk jest niewielka, a ich pokrycie znikome. Skutkuje to nadaniem wskaźnikowi, i tym samym całemu parametrowi „specyficzna struktura i funkcje”, oceny U2. Z tego względu stan zachowania siedliska w obszarze oceniono jako zły. Wg aktualnego SDF obszaru oraz dokumentacji pzo powierzchnia płatów siedliska w obszarze wynosi 4,03 ha. Powierzchnia ta obejmuje szereg bardzo małych płatów jałowczysk, bardzo często pojedynczych kęp tego gatunku wykartowanych wśród muraw ale także i w obrębie wydm pośród zwartych kompleksów leśnych. W sensie metodycznym, takie pojedyncze kępy jałowców nie spełniają kryterium klasyfikacji siedliska; są one raczej naturalnym elementem innych typów siedlisk – borów chrobotkowych czy muraw napiaskowych. W 2021 r. jako płaty siedliska 5130 uznano te jałowczyska, których zgrupowania obejmują większy przestrzennie obszar – co najmniej kilku – kilkunastu kęp. Tym samym ograniczono liczbę płatów do 4 o łącznej</p>
--	--	--	--	--

				<p>powierzchni 2,08 ha. Z uwagi na uwarunkowania lokalne siedliska wydaje się, że nie ma możliwości zwiększenia jego powierzchni, niemniej ostateczną powierzchnię siedliska potwierdzą działania z zakresu kolejnego monitoringu siedliska. Z tego też względu na tym etapie odstępuje się od dokonywania zmian w SDF. Z uwagi na charakterystykę siedliska, jego strukturę i lokalne uwarunkowania nie jest możliwa poprawa stanu zachowania siedliska (podjęcie działań ochronnych nie daje m.in. pewności zwiększenia udziału gatunków charakterystycznych). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Na podstawie posiadanej wiedzy cele wydają się realne do osiągnięcia. Cele ochrony ustalono na podstawie dokumentacji pzo oraz opracowania pn.: „Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036” - Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. w Warszawie T. Figarski, M. Szczygielski, M. Gałczyński, M. Kurek, D. Kutera, P. Ługowski (2021 r.).</p>
4	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	<p>Powierzchnia siedliska</p> <p>Charakterystyczna kombinacja florystyczna</p> <p>Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie</p>	<p>Utrzymanie minimum 19,04 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie typowej dla siedliska przyrodniczego (z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego) charakterystycznej kombinacji florystycznej (stan właściwy – FV).</p> <p>Stopniowa poprawa udziału inwazyjnych gatunków obcych w podszybie i runie do poziomu nie więcej niż 2% pokrycia powierzchni badawczej (stopniowa poprawa oceny złego stanu – U2 do stanu niezadowolającego – U1).</p>	<p>Grądy na terenie obszaru reprezentują specyficzną postać tego siedliska, powstała być może wskutek zarastania nietrwałych ciepłolubnych dąbrów rosnących na siedliskach grądowych. Jest to podzespół grądu ciepłego <i>Tilio-Carpinetum melittetosum</i> nawiązujący składem runa do świetlistych dąbrów. Charakteryzuje się występowaniem w runie gatunków takich jak: miodownik <i>Melittis melissophyllum</i>, lilia złotogłów</p>

	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie braku występowania gatunków ekspansywnych lub pojedynczych okazów gatunków nitrofilnych w runie (stan właściwy – FV).	<p><i>Lilium martagon</i>, konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i> – która często dominuje w runie tworząc swoistą fizjonomie siedliska. Poza tym występują głównie gatunki grądowe: zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i>, przylaszczka pospolita <i>Hepatica nobilis</i>, turzyca palczasta <i>Carex digitata</i>, perlówka zwisła <i>Melica nutans</i>, przytulia Schultesa <i>Galium schultesii</i>, groszek wiosenny <i>Lathyrus vernus</i> i inne. Podszyt jest zwarty i tworzą go gatunki takie jak: leszczyna, grab, lipa drobnolistna i klon pospolity. Drzewostan ma zazwyczaj charakter dwupiętrowy: górne piętro tworzy dąb szypułkowy z dużym miejscami udziałem sosny pospolitej, a dolne – grab pospolity. Powierzchnia siedliska opiera się na rozległym płacie grądu obejmującym 19,04 ha. W toku kolejnych badań monitoringowych ocenie poddana zostanie powierzchnia siedliska w tym możliwość odtworzenia na niewielkim obszarze siedliska dąbrowy świetlistej czy też przyjęcia, że powierzchnia siedliska 9170 wynosi 19,17 ha. Siedlisko na terenie obszaru jest dość typowo wykształcone jak grądy, które jeszcze do niedawna były kształtowane przez gospodarkę leśną. Zauważalna jest nieco uproszczona struktura przestrzenna i budowa pionowa. Mimo iż drzewostan dębowy z udziałem sosny osiąga tu 80-140 lat, to na ogół jest on słabo zróżnicowany, co najwyżej na dwa piętra z niewielką liczbą naturalnych luk i przerzedzeń. Niewielkie są też zasoby martwych drzew – szczególnie tych wielkowymiarowych. Ocena składu runa jest niejednoznaczna. Z jednej strony charakterystyczną kombinację florystyczną oceniono jako właściwą (FV), a z drugiej udział gatunków obcych w runie (głównie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>) osiąga miejscami 15-20% (ocena U2). Samo runo jest</p>
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie występowania jednolitego, starego drzewostanu lub struktury zróżnicowanej ze zwartym starym drzewostanem zajmującym minimum 10 % powierzchni (stan niezadowalający – U1).	
	Wiek drzewostanu	Utrzymanie >10% udziału drzew starszych niż 100 lat (stan właściwy – FV).	
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie występowania minimum pojedynczych odnowień (stan niezadowalający – U1).	
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie udziału gatunków obcych w drzewostanie na poziomie <10%, nieodnawiających się (stan niezadowalający – U1).	
	Martwe drewno (łączne zasoby)	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika do poziomu > 20 m ³ / ha (stopniowa poprawa niezadowalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).	
	Martwe drewno wielkowymiarowe	Stopniowa poprawa ilości martwego drewna wielkowymiarowego do poziomu co najmniej 3 szt./ha (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowalającego – U1).	
	Inne zniekształcenia	Utrzymanie występowania braku zniekształceń (stan właściwy – FV).	

				<p>nierównomiernie rozwinięte. Mając powyższe na uwadze stan zachowania siedliska oceniono jako niezadowalający (U1). Z uwagi na charakterystykę siedliska, jego strukturę i lokalne uwarunkowania nie jest możliwa poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Nie ustalono celu dla wskaźnika mikrosiedliska drzewne oraz stanu kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska z uwagi na fakt, iż waloryzacja i sposób oceny jednego wskaźnika wymaga dalszego testowania, drugi zaś jest fakultatywny. Na podstawie posiadanej wiedzy cele wydają się realne do osiągnięcia. Cele ochrony ustalono na podstawie dokumentacji pzo oraz opracowania pn.: „Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036” - Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. w Warszawie T. Figarski, M. Szczygielski, M. Gałczyński, M. Kurek, D. Kutera, P. Ługowski (2021 r.)</p>
5	91I0 Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 1,77 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	Na terenie obszaru identyfikatorem siedliska jest zespół <i>Potentillo albae-Quercetum</i> . Siedlisko, zasadniczym składem gatunkowym i strukturą, nie odbiega od typowej charakterystyki zespołu. Ponieważ jednak na terenie obszaru aktualnie już nie ma korzystnych warunków siedliskowych do utrzymywania się stabilnych płatów świetlistych dąbrów, ulega ono dość szybkiemu zarastaniu dolnymi warstwami drzewostanu, co w efekcie prowadzi do zmian w składzie runa i przekształceniu
		Udział procentowy siedliska	Utrzymanie udziału procentowego siedliska w powierzchni badawczej w stanie nie pogorszonym na poziomie nie mniej niż 20% (stan zły – U2).	
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania gatunków charakterystycznych minimum na poziomie minimum 1% powierzchni badawczej lub udział gatunków cieplolubnych na poziomie minimum 10% (stan niezadowalający – U1).	
		Gatunki dominujące	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez występowanie maksymalnie współdominacji	

		gatunków ograniczających rozwój gatunków ciepłolubnych (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).	siedliska w grąd. Na terenie obszaru siedlisko zajmuje podszczytowe partie morenowego wzniesienia, porastające jego południowo-zachodnie zbocza o lekkim nachyleniu w kierunku rzeki Muchawki. Podłoże jest dość żyzne, są to siedliska Lśw wykształconego na glebach rdzawych właściwych na podłożu gliniastym. Potencjalnie są więc to siedliska grądów, a zatem zarastanie świetlistych dąbrów jest naturalnym procesem. Wyznaczone w PZO płyty siedliska 91I0 od otaczających je grądów wyróżniają się w zasadzie jedynie zmniejszonym udziałem dolnych warstw drzewostanu (podszyt, dolne pietra drzew) - otrzymanym w efekcie wykonywania zabiegów ochronnych. Są więc to postaci regeneracyjne grądów i ich utrzymanie wiąże się z koniecznością systematycznego wykonywania zabiegów prześwietlających. Dąbrowy, w obrębie 3 niewielkich płytów zinwentaryzowanych w granicach obszaru, tworzy dąb szypułkowy z, dość dużym miejscami, udziałem sosny pospolitej. W podszycie, średnio zajmującym 45%, dominuje leszczyna, grab, kruszyna a także czeremcha amerykańska. W runie z największym pokryciem występuje konwalia majowa, licznie towarzyszą jej: zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> , konwalijka dwulistna <i>Maianthemum bifolium</i> , perłówka zwisła <i>Melica nutans</i> , podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> , sałatnik leśny <i>Mycelis muralis</i> , orlica pospolita <i>Pteridium aquilinum</i> . W środkowym płacie siedliska masowo występuje niecierpek drobnokwiatowy. Z gatunków typowych dla świetlistej dąbrowy z niewielkim pokryciem spotykane są: miodownik melisowaty <i>Melittis melisophyllum</i> , lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i> , dzwonek jednostronny <i>Campanula</i>
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez występowanie obcych gatunków inwazyjnych poniżej 5% w powierzchni badawczej (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).		
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie występowania rodzimych gatunków ekspansywnych na poziomie poniżej 20% (stan niezadawalający – U1).		
Gatunki ciepłolubne	Utrzymanie występowania gatunków ciepłolubnych na poziomie powyżej 20% (stan właściwy – FV).		
Leżące martwe drewno	Utrzymanie udziału martwego drewna leżącego na poziomie do 5% zasobności drzewostanu (stan właściwy – FV).		
Wiek drzewostanu	Utrzymanie występowania drzewostanu w wieku powyżej 50 lat (stan właściwy – FV).		
Zwarcie podszytu	Utrzymanie występowania zwarcia podszytu na poziomie nieprzekraczającym 50% oraz stopniowa poprawa wskaźnika do poziomu poniżej 20% (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu – U1 do stanu właściwego – FV).		
Zwarcie koron drzew	Utrzymanie występowania zwarcia koron drzew na poziomie $\geq 70\%$ (stan niezadawalający – U1).		
Gatunki obce geograficznie i ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie braku występowania obcych gatunków geograficznie w drzewostanie (stan właściwy – FV).		
Naturalne odnowienie	Utrzymanie oceny wskaźnika minimum na obecnym poziomie oraz niedopuszczenie do masowych odnowień gatunków grądowych (stan niezadawalający – U1).		
Obecność nasadzeń drzew	Utrzymanie braku obecności nasadzeń drzew (stan właściwy – FV).		
Zniszczenia runa i gleby	Utrzymanie braku zniszczeń runa i gleby (stan właściwy – FV).		
Zniszczenia drzewostanów	Utrzymanie braku zniszczenia drzewostanów (stan właściwy – FV).		

				<p><i>rapunculoides</i>, rutewka orlikolistna <i>Thalictrum aquilegifolium</i>. Fizjonomicznie siedlisko ma dość typową strukturę, w drzewostanie panuje dąb, choć jest to dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>, a nie typowy dla siedliska dąb bezszypułkowy <i>Q. petraea</i>. Zniekształcony jest natomiast skład gatunkowy runa, co uwidacznia się w kilku wskaźnikach. Przede wszystkim ocenę obniża niewielki udział gatunków typowych dla siedliska i brak gatunków ze związku <i>Molinion</i>. Wysoki jest udział gatunków ciepłolubnych, ale to dzięki dominacji w runie konwalii majowej <i>Convallaria majalis</i>. <i>De facto</i> większość gatunków, na podstawie których zidentyfikowano siedlisko jako ciepłolubną dąbrowę (miodownik melisowaty <i>Melittis melissophyllum</i>, lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>, konwalia majowa) to gatunki występujące również w ciepłych grądach, do których opisywane płaty nawiązują nawet bardziej pod względem składu florystycznego, niż do ciepłolubnych dąbrów. Najbardziej jednak na ostateczną ocenę parametru wpłynęła ocena wskaźnika kardynalnego „obecne gatunki inwazyjne.”, która wyniosła U2, a to ze względu na dość liczny (20%) udział niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> oraz pojedynczy udział innych gatunków konyzy kanadyjskiej <i>Conyza canadensis</i>, uczepu amerykańskiego <i>Bidens frondosa</i>, klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i>, czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i>. Również niezbyt dobrze (ocena U1) wypada siedlisko pod względem udziału ekspansywnych gatunków rodzimych – na ok. 15% powierzchni transektu stwierdzono występowanie poziomników <i>Galeopsis sp.</i> Jest to o tyle istotne, że gatunki te, podobnie jak niecierpek drobnokwiatowy, reagują intensywnym rozrostem na prześwietlonych powierzchniach.</p>
--	--	--	--	--

				<p>A takie tworzą się np. po wykonywaniu zabiegów ochronnych. Właściwie (FV) oceniano zazwyczaj parametry drzewostanu (skład, wiek, ilość martwych drzew) choć obniżono ocenę zwarcia drzewostanu oraz zwarcia krzewów (U1). W tym miejscu należy wskazać, że ocena dotyczyła zwarcia krzewów po wykonaniu zabiegu redukcji podszytu; zatem w warunkach pozostawienia siedliska bez zabiegu bardzo szybko nastąpi jego zarastanie i grądowienie. W obrębie transektu nie stwierdzono obcych gatunków drzew ani sztucznych nasadzeń. Odnowienia naturalne oceniono jak niezadowolające (U1) ze względu na przewagę w ich składzie gatunków grądowych. Mając powyższe na uwadze stan zachowania siedliska oceniono jako zły (U2). Z uwagi na charakterystykę siedliska, jego strukturę i lokalne uwarunkowania nie jest możliwa poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego, ani też poprawy poszczególnych wskaźników parametru struktury i funkcji (podjęcie działań ochronnych nie daje niezaprzeczalnej pewności zwiększenia udziału powierzchni siedliska w powierzchni badawczej, ani też skutecznej eliminacji gatunków inwazyjnych; działania ochronne należy podejmować stopniowo w celu eliminacji wystąpienia zagrożenia wkroczenia roślinności konkurencyjnej, efekty podejmowanych działań możliwe są do oceny w dłuższej perspektywie czasowej). Zgodnie z SDF (Standardowym Formularzu Danych) oraz dokumentacją pzo powierzchnia siedliska zajmuje 1,77 ha. Dwa z 5 płątów położonych w odległości kilkunastu – kilkudziesięciu metrów od siebie, zajmujące bardzo małą powierzchnię uległy zarośnięciu, w związku z czym zostały zaliczone do grądów; zachowały się natomiast trzy większe, ok. 50 arowe płąty. Zatem aktualna</p>
--	--	--	--	--

				powierzchnia siedliska w obszarze wg danych z 2021 r. wynosi 1,65 ha. Z uwagi na uwarunkowania lokalne siedliska wydaje się, że nie ma możliwości zwiększenia jego powierzchni, niemniej ostateczną powierzchnię siedliska potwierdzą działania z zakresu kolejnego monitoringu siedliska. Z tego też względu na tym etapie odstępuje się od dokonywania zmian w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Z uwagi na dynamikę zachodzących zmian oraz podejmowane działania z zakresu ochrony czynnej, do czasu kolejnych badań monitoringowych odstępuje się od wprowadzania zmian danych dla siedliska w SDF. Cele wydają się możliwe do osiągnięcia. Źródło danych: dokumentacja pzo, Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036 Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie (2021 r.).
6	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 5,37 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	Według dokumentacji pzo siedlisko na terenie obszaru Natura 2000 obejmuje chrobotkową postać <i>Peucedano-Pinetum</i> . Bliższa identyfikacja fitosocjologiczna tego układu roślinnego jest utrudniona. Możliwe jest przyjęcie, iż analizowane płaty stanowią krańcową postać <i>Peucedano-Pinetum pulsatilletosum</i> w wariacie chrobotkowym, choć możliwe jest również przyjęcie, iż jest to wariant chrobotkowy <i>Peucedano-Pinetum typicum</i> . Omawiane płaty stanowią najsuchszą postać dojrzałych borów sosnowych wykształconych na zwydmionych piaskach eolicznych. Drzewostan jest
		Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie oceny wskaźnika w stopniu nie pogorszonym, tj. utrzymanie występowania minimum <i>Festuca ovina</i> , <i>Deschampsia flexuosa</i> , <i>Melampyrum pratense</i> , <i>Rumex acetosella</i> oraz porostów <i>Cladonia rangiferina</i> , <i>C. furcata</i> i <i>C. phyllophora</i> - wszystkie z udziałem minimum do 1% (stan zły – U2).	
		Udział procentowy siedliska	Utrzymanie udziału procentowego siedliska w powierzchni badawczej minimum na poziomie < 30 % (stan zły – U2).	
		Obce gatunki inwazyjne	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez ograniczenie lub eliminację obcych gatunków inwazyjnych (poprawa stanu niezadowolającego – U1).	

Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie udziału rodzimych gatunków ekspansywnych na poziomie nieprzekraczającym 10 % (stan właściwy – FV).	zasadniczo jednogatunkowy, sosnowy <i>Pinus sylvestris</i> i wielopiętrowy, o niskiej bonitacji. Pojedynczo występuje
Występowanie i stan populacji chrobotków	Utrzymanie oceny wskaźnika w stopniu nie pogorszonej, tj. utrzymanie występowania minimum <i>Cladonia rangiferina</i> , <i>C. furcata</i> i <i>C. phyllophora</i> - wszystkie z udziałem minimum do 1% (stan zły – U2).	brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i> . Dominują drzewostany 60-80 letnie, choć poszczególne drzewa reprezentują wszystkie klasy wieku. Warstwa krzewów bardzo słabo rozwinięta, z udziałem jałowca <i>Juniperus communis</i> , podrostu brzozy i sosny. W warstwie runa występują m.in.: konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i> , pszeniec zwyczajny
Stosunek pokrycia chrobotków do mchów i roślin naczyniowych	Utrzymanie oceny wskaźnika w stopniu nie pogorszonej, tj. utrzymanie występowania minimum <i>Cladonia rangiferina</i> , <i>C. furcata</i> i <i>C. phyllophora</i> - wszystkie z udziałem minimum do 1% (stan zły – U2).	<i>Melampyrum pratense</i> , borówka czernica <i>Vaccinium myrtillus</i> , wrzos <i>Calluna vulgaris</i> , borówka brusznica <i>Vaccinium vitis-idaea</i> , śmiałek pogięty <i>Deschampsia flexuosa</i> ,
Wiek drzewostanu	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika oraz zwiększenie udziału drzew w wieku > 50 lat (stopniowa poprawa stanu zachowania ze stanu złego – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	kostrzewa owcza <i>Festuca ovina</i> i kilka innych gatunków. Warstwa mszysto-porostowa bardzo dobrze rozwinięta, budowana jest głównie przez mchy, a porosty stanowią nie więcej niż 30-40 % pokrycia. Rosną tu m.in.
Obecność drewna martwego w dnie lasu	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika ograniczenie występowania niewielkiej ilości martwego drewna – z naturalnego opadu, w dnie lasu (stopniowa poprawa stanu niezadowolającego – U1).	chrobotki: widlasty <i>Cladonia furcata</i> , leśny <i>C. sylvatica</i> (= <i>arbuscula</i>) i reniferowy <i>C. rangiferina</i> . Wyniki monitoringu uzyskane w 2021 r. wskazują, że siedlisko sosnowego boru chrobotkowego 91T0 obejmuje dwa blisko związane ze sobą typy zbiorowisk roślinnych.
Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie braku występowania gatunków obcych w drzewostanie (stan właściwy – FV).	Klasyczną postać siedliska reprezentuje zbiorowisko <i>Cladonio-Pinetum</i> – ubogi, niskobonitacyjny drzewostan sosnowy, dość rozluźniony, z niewielkim pokryciem warstwy podszytu. Nieco inną postacią siedliska jest jego żyźniejsza postać reprezentowana przez podzespół <i>Peucedano-Pinetum cladonietosum</i> , obejmująca drzewostany sosnowe o nieco wyższej bonitacji, porastające ubogie gleby biellicowe. Zespół <i>Cladonio-Pinetum</i> reprezentuje raczej obszar subatlantycki, z kolei podzespół <i>P.-P. cladonietosum</i> częściej spotykany jest w regionie subkontynentalnym. Tym, co łączy oba te zbiorowiska i tak naprawdę decyduje o zaliczeniu
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie występowania naturalnego odnowienia ale małych ilościach (stan właściwy – FV).	
Obecność nasadzeń drzew	Utrzymanie braku nasadzeń (stan właściwy – FV).	
Przekształcenia związane z użytkowaniem	Utrzymanie braku występowania przekształceń (stan właściwy – FV).	
Zniszczenia drzewostanów – wiatrołomy, gradacje owadów	Utrzymanie braku występowania zniszczenia drzewostanów (stan właściwy – FV).	

				<p> platu do siedliska 91T0 to zajmująca dużą powierzchnię warstwa porostów z rodzaju <i>Cladonia</i> lub <i>Cetraria</i>. </p> <p> Niezależnie od tego, czy bór sosnowy występuje na ubogich glebach typu arenosol czy bielica, czy jest to typ siedliskowy lasu Bs czy Bśw, o tym czy płat może być uznany za siedlisko 91T0 decyduje ilość i pokrycie występujących w tym płacie porostów, zwłaszcza takich jak: <i>Cladonia sylvatica</i>, <i>Cladonia rangiferina</i>, <i>Cladonia furcata</i>, <i>Cetraria islandica</i>. </p> <p> Siedlisko wykształcone jest w sposób kadłubowy; zdecydowana większość wskaźników kardynalnych oceny siedliska opisuje ten stan i została oceniona na U2. W szczególności brak jest w runie (i to w obrębie w zasadzie całego płatu siedliska, nie tylko na założonym transekcie monitoringowym) bogatej w gatunki i pokrywającej dużą powierzchnię warstwy porostowej. Chrobotki stwierdzano sporadycznie i w udziale nieprzekraczającym 1%. W teorii oznacza to brak podstawowego elementu umożliwiającego identyfikację siedliska. Ponadto w runie znajdują się często gatunki mezotroficzne lub ruderalne, co może świadczyć o potencjalnie żyzniejszym siedlisku. Być może jest to efekt m.in. dawnego wybierania piasku a następnie wywożenia śmieci (w tym zapewne i odpadków organicznych) do lasu. Stan ochrony siedliska oceniono jako zły (U2). Powierzchnię siedliska oceniono natomiast na 2,52 ha. Z uwagi na uwarunkowania lokalne siedliska wydaje się, że nie ma możliwości zwiększenia jego powierzchni, niemniej ostateczną powierzchnię siedliska potwierdzą działania z zakresu kolejnego monitoringu siedliska. Z tego też względu na tym etapie odstępuje się od dokonywania zmian w SDF. Z uwagi na charakterystykę siedliska, jego strukturę i lokalne </p>
--	--	--	--	--

				<p>uwarunkowania nie jest możliwa poprawa stanu zachowania siedliska, w tym poprawy poszczególnych wskaźników parametru struktury i funkcji (podjęcie działań ochronnych nie daje niezaprzeczalnej pewności zmiany charakterystycznej kombinacji florystycznej, udziału siedliska w powierzchni badawczej, stanu chrobotków czy też stosunku pokrycia chrobotków do roślin naczyniowych). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cele wydają się możliwe do osiągnięcia. Źródło danych: dokumentacja pzo, Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036 - Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie (2021 r.).</p>
--	--	--	--	---

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 - zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Jak wspomniano, istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz ww. przepisów prawa, w dniu 5 czerwca 2023 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego

samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie o zasięgu krajowym (Nasz Dziennik 5 czerwca 2023, Nr 128 (7696)). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunku, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie, nie zgłoszono uwag.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: WNP-IV.0521.1.20.2023 z dnia 04 grudnia 2023 r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do granic obszaru.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7), jako specjalny obszar ochrony siedlisk Gołobórz PLH140028. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.